

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), wprowadzonego art. 28 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374).

Na podstawie art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe Minister Edukacji Narodowej może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć stosowanie niektórych przepisów ustawy – Prawo oświatowe, ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych jednostek systemu oświaty, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 30b, w szczególności w zakresie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego, oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów, organizacji roku szkolnego i organizacji pracy tych jednostek, a także wprowadzić w tym zakresie odrębne unormowania, tak aby zapewnić prawidłową realizację celów i zadań tych jednostek.

Wobec wzrastającej liczby zachorowań wywołanych rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 Minister Edukacji Narodowej zdecydował o podjęciu działań profilaktycznych, zapobiegających rozprzestrzenianiu się wirusa wśród dzieci i młodzieży.

Przepisami rozporządzenia z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19 (Dz. U. poz. 410) Minister Edukacji Narodowej zdecydował o ograniczeniu - w terminie od 12 do 25 marca 2020 r. - działalności niektórych jednostek systemu oświaty.

Ograniczenie dotyczy: przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół wszystkich typów, placówek oświatowo-wychowawczych, placówek kształcenia ustawicznego oraz centrów kształcenia zawodowego, placówek artystycznych, placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania i kolegów pracowników służb społecznych.

Jednocześnie od 14 marca 2020 r. do odwołania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego związany z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Wobec braku możliwości określenia do jakiego momentu konieczne będzie utrzymanie ograniczeń w funkcjonowaniu szkół i placówek niezbędne jest przygotowanie rozwiązań umożliwiających szkołom i placówkom pracę w zmienionych warunkach kształcenia, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W rozporządzeniu zaproponowano rozwiązania, które umożliwią realizację procesu kształcenia w zmienionych warunkach organizacyjnych:

Określono zadania dyrektora szkoły związane z organizowaniem kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w inny sposób uzgodniony z organem prowadzącym (§ 1).

Dyrektora szkoły zobowiązano do:

- 1) przekazania uczniom, rodzicom i nauczycielom informacji o sposobie i trybie realizacji zadań szkoły/placówki w okresie czasowego ograniczenia jej funkcjonowania,
- 2) koordynowania współpracy nauczycieli z uczniami lub rodzicami,
- 3) ustalenia, we współpracy z nauczycielami, tygodniowego zakresu treści nauczania do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas (semestrów) oraz na zajęciach realizowanych w formach pozaszkolnych,
- 4) ustalenia, we współpracy z nauczycielami, sposobu monitorowania postępów uczniów oraz sposobu weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów, w tym również informowania uczniów lub rodziców o postępach ucznia w nauce, a także uzyskanych przez niego ocenach;
- 5) ustalenia warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, egzaminu semestralnego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz warunków i sposobu ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a także warunków i sposobu zaliczania zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych;

- 6) ustalenia warunków, sposobu i terminu przeprowadzania egzaminów dyplomowych w szkołach artystycznych, w których przeprowadzane są te egzaminy,
- 7) ustalenia sposobu dokumentowania realizacji zadań jednostki systemu oświaty;
- 8) wskazania, we współpracy z nauczycielami, źródeł i materiałów niezbędnych do realizacji zajęć, w tym materiałów w postaci elektronicznej, z których uczniowie lub rodzice mogą korzystać;
- 9) zapewnienia każdemu uczniowi lub rodzicom możliwość konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz przekazania im informacji o formie i terminach tych konsultacji;
- 10) ustalenia z nauczycielami potrzeby modyfikacji odpowiednio zestawu programów wychowania przedszkolnego i szkolnego zestawu programów nauczania.

Dyrektor szkoły organizujący pracę zdalną uczniów musi uwzględnić zasady bezpiecznego i higienicznego korzystania przez uczniów z urządzeń umożliwiających komunikację elektroniczną. Dzienny rozkład zajęć uczniów oraz dobór narzędzi pracy zdalnej powinny uwzględniać możliwości psychofizyczne ucznia, jego wiek i etap edukacyjny oraz zalecenia medyczne odnoszące się do czasu korzystania z urządzeń umożliwiających pracę zdalną. W szczególności uwzględnić należy:

- 1) równomierne obciążenie uczniów w poszczególnych dniach tygodnia,
- 2) zróżnicowanie zajęć w każdym dniu,
- 3) możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia,
- 4) łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia,
- 5) ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć.

Wskazano obowiązki organu nadzoru pedagogicznego w zakresie nadzoru nad tym kształceniem (§ 6 ust.1) oraz organu prowadzącego w zakresie wspomaganie szkół w realizacji tego zadania (§ 6 ust. 2).

Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość będzie możliwe zarówno w zakresie kształcenia ogólnego, jak i zawodowego.

Zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego będą prowadzone w sposób zdalny przede wszystkim w zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych, a w ograniczonym stopniu również w zakresie zajęć praktycznych – wyłącznie wtedy, gdy z programu

nauczania danego zawodu wynika możliwość realizacji wybranych efektów kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ponadto szkoły te mogą zmodyfikować program nauczania zawodu w taki sposób, że część kształcenia niemożliwa do realizacji z wykorzystaniem tych metod i technik może być zrealizowana w klasach (semestrach) programowo wyższych w następnych latach szkolnych, a część kształcenia przewidzianego do realizacji w klasach (semestrach) programowo wyższych, może być zrealizowana w roku szkolnym 2019/2020 z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Praktyki zawodowe realizowane przez uczniów technikum i szkoły policealnej zaplanowane w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty, powinny zostać zrealizowane do końca roku szkolnego 2019/2020.

W przypadku uczniów branżowych szkół I stopnia będących młodocianymi pracownikami, zajęcia praktyczne mogą być, w uzgodnieniu z pracodawcą, zrealizowane do końca bieżącego roku szkolnego lub w klasach programowo wyższych. Obecnie uczniowie mogą realizować z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego teoretycznego lub z zakresu kształcenia ogólnego przewidziane do realizacji w tej samej klasie lub w klasach programowo wyższych.

W związku z czasowym ograniczeniem funkcjonowania jednostek systemu oświaty, pracodawcom, którzy zawarli z uczniami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, okres czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty, w którym uczniowie ci nie uczęszczali na zajęcia praktyczne, wlicza się do okresu, za który przysługuje dofinansowanie, o którym mowa w art. 122 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Wszystkie formy kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, w tym również zajęcia realizowane dotychczas w formie turnusu dokształcania teoretycznego młodocianych pracowników, mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z tym że kształcenie praktyczne niemożliwe do zrealizowania w ten sposób, uzupełnia się po zakończeniu czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty.

Przepisy § 7 rozporządzenia określają zasady rozliczania czasu pracy nauczycieli przeznaczonego na realizowanie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia. Zajęcia te będą realizowane przez nauczycieli w ramach obowiązującego ich dotychczas tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami albo na ich rzecz. Po przekroczeniu tego wymiaru zajęcia te będą mogły być realizowane w ramach godzin ponadwymiarowych. Zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia określa dyrektor jednostki systemu oświaty.

W projekcie rozporządzenia określając warunki organizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość uwzględniono kształcenie specjalne, zajęcia rewalidacyjno- wychowawcze i wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

W realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nauczyciele i specjaliści uwzględniają specjalne potrzeby edukacyjne uczniów, dostosowują sposoby i metody pracy do potrzeb i możliwości uczniów, w tym wynikające z indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych uczniów objętych kształceniem specjalnym.

W przypadku niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawności intelektualnej w stopniu głębokim, nauczyciele przygotowują dla rodziców informację o dostępnych materiałach i możliwych formach ich realizacji. Podobnie w przypadku dziecka objętego zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju.

Aby wesprzeć realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w rozporządzeniu proponuje się również wprowadzenie przepisu (§ 8) uprawniającego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do udostępnienia szkołom i placówkom narzędzia informatycznego (obecnie znajdującego się pod adresem www.epodreczniki.pl). Zgodnie z projektowanymi przepisami minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie mógł zlecić realizację tego zadania lub jego części jednostce organizacyjnej jemu podległej albo przez niego nadzorowanej.

Narzędzie informatyczne oraz zamieszczone na nim elektroniczne materiały edukacyjne są publiczne, a korzystanie z nich jest powszechne i bezpłatne dla szkół, placówek, uczniów, nauczycieli i rodziców.

Dyrektor szkoły lub placówki, który zdecyduje się na wykorzystanie narzędzia informatycznego w celu zorganizowania procesu dydaktycznego w szkole lub placówce będzie miał możliwość utworzenia kont dla uczniów i nauczycieli szkoły lub placówki, w tym celu będzie mógł przetwarzać dane ucznia i nauczycieli szkoły lub placówki. W celu usprawnienia i uporządkowania korzystania z narzędzia informatycznego w procesie przetwarzania danych dyrektor szkoły lub placówki będzie mógł skorzystać z Systemu Informacji Oświatowej (administratorem bazy danych SIO jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania) w zakresie, o którym mowa w projektowanym § 9.

W projekcie określono również okres, do kiedy zgromadzone w bazie wspomnianego narzędzia informatycznego dane, dotyczące uczniów i nauczycieli, mają być przechowywane.

Takie rozwiązanie informatyczne pozwoli zapewnić każdemu uczniowi i nauczycielowi warunki niezbędne do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Możliwość korzystania z narzędzia informatycznego na takich samych zasadach będą miały zarówno szkoły i placówki publiczne, jaki i niepubliczne.

W projekcie rozporządzenia zaproponowano wyłączenia lub ograniczenia stosowania następujących przepisów prawa:

Zgodnie z przepisami art. 26 ust. 2 i art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 17, z późn. zm.), udzielenie dotacji niepublicznym szkołom dla dorosłych, szkołom policealnym oraz niepublicznym szkołom artystycznym o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych realizującym wyłącznie kształcenie artystyczne, jest uzależnione od obecności uczniów na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w danym miesiącu. Przepisy § 10 zawieszają stosowanie przepisów określających powyższe zasady. Niepubliczne szkoły dla dorosłych, szkoły policealne oraz ww. niepubliczne szkoły artystyczne już za miesiąc marzec otrzymają dotację niezależnie od uzyskania przez

ich uczniów 50% frekwencji na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych i poświadczenia jej na listach obecności własnoręcznym podpisem.

Wyłączono stosowanie przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, egzaminu semestralnego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz warunków i sposobu ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny, zawarte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 1534), rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 373), rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 843, z późn.zm.), a także rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. poz. 1258 z późn. zm.) i rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. poz.1674). Do kompetencji dyrektora szkoły będzie należało ustalenie warunków i sposobu w jaki - w zależności od posiadanych możliwości - zostaną zrealizowane te zadania.

Rozporządzenie będzie miało zastosowanie również wobec szkół i placówek, w których czasowo ograniczono funkcjonowanie lub zawieszono zajęcia na podstawie innych przepisów niż wydane na podstawie art. 30b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, tj. np. na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn.zm.)

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 25 marca 2020 r.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego i jest uzasadniony ważnym interesem państwa.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych wymagających notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) oraz nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w tym rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.